

8933

# SPRAWOZDANIE

DYREKCYI SZKOŁY WYDZIAŁOWEJ  
IMIENIA KAZIMIERZA WIELKIEGO  
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1910/1.

TREŚĆ:

- I. NOWY GMACH SZKOLNY.
- II. KRONIKA Z R. 1910/1.
- III. GRONO NAUCZYCIELI
- IV. OPIEKA SZKOLNA
- V. KLASYFIKACJA.



KRAKÓW 1911.



## Nowy gmach szkolny.

Rok szkolny 1910/1 nader korzystnie upamiętnił się w historii pomysłnego rozwoju zakładu.

Na mocy reskryptu Prześw. c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 10 czerwca 1910 L. 2097. szkoła objęła w posiadanie z dniem 1 września 1910 nowy wspaniały 3 piętrowy gmach, urządony według najnowszych wymogów higieny. Jest to ciąg dalszy wykonanego w r. 1907 budynku szkolnego na rogu ul. św. Wawrzyńca i Wązkiej, gdzie obecnie mieszczą się: a) szkoła pospolita połączona z wydziałową żeńską im. Długosza i b) szkoła pospolita żeńska im. Czackiego.

Gmach, przeznaczony dla szkoły męskiej im. Kazimierza Wiel., jest jednak znacznie obszerniejszy, posiadając 17 okien frontowych na ul. Wązką, gdy pierw. za część budynku ma tylko 13 okien, zwróconych na tę ulicę, nadto boczne skrzydło budynku szkoły męskiej zwrócone ku ul. Józefa, w stronę północną, dokąd wychodzą 2 okna, a 4 okna tego skrzydła wychodzą na podwórze.

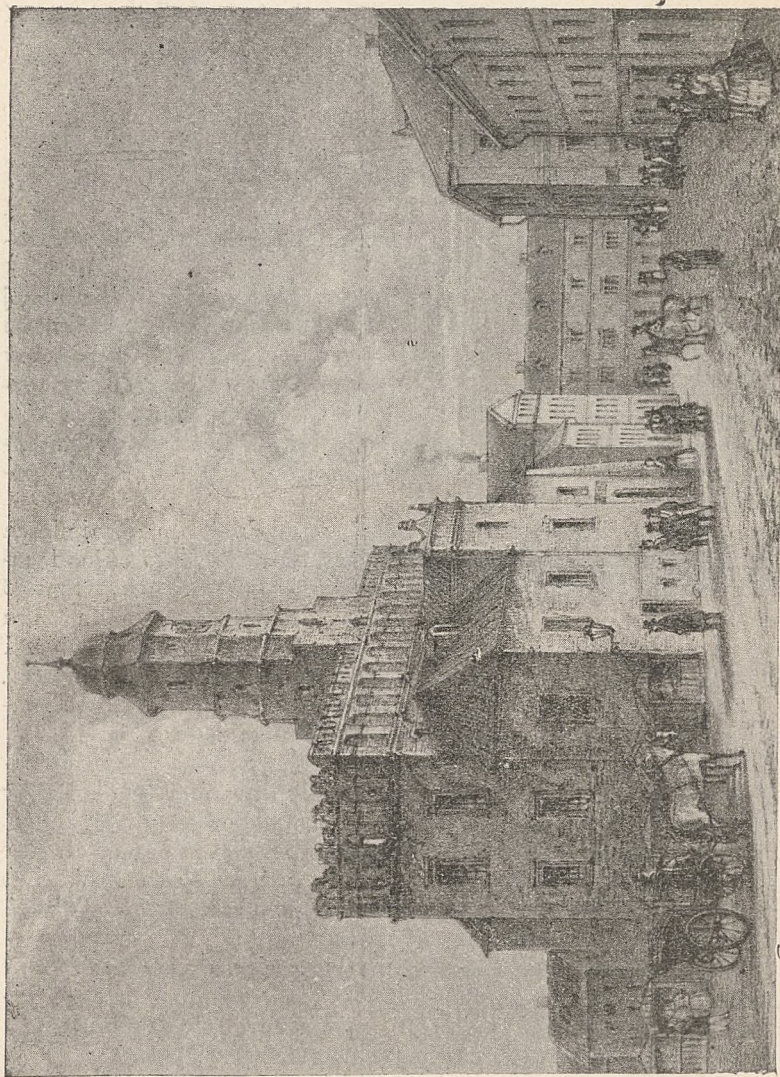
Całość, przedstawia się jako gmach jednolity, olbrzymi, imponujący rozmiarami i okazałem wykończeniem zewnętrznem.

Zbudowany kosztem gminy stol. król. miasta Krakowa według planów i pod kierownictwem architektki miejskiego, Rady Bud. m. Jana Zawiejskiego, profesora Akademii sztuk pięknych.

Wybór miejsca zupełnie odpowiedni, bo ulica zaciszna, a nadto i z tego względu stosowny, że okolica już w wieku XIV. była kulturalna — budowało się tu wspaniałe kościoły, klasztory, bożnice, a nawet pierwsze budynki uniwersyteckie.

Okolica i otoczenie nasunęły myśl projektującemu architekcie uniknięcia renesansowego lub w ogóle nowożytnego charakteryzowania fasad gmachu i dlatego wybór form skromnych i prostych stylu gotyckiego jest trafny i usprawiedliwionym.

Oczywiście ze względu, że środki finansowe gminy, na gmach szkolny przeznaczone, muszą być ekonomicznie wykorzystane, zużyto je przeważnie do wewnętrznego wyposażenia gmachu szkolnego, zatem na obszerne, wzorowo urządzone sale widne i wygodne schody i korytarze, mieszkanie dla dyrektora i tercyanów



SZKOŁA W R. 1810.

etc., a tylko w oszczędny sposób wyposażono fasadę gmachu, przedstawiającą się bardzo poważnie — i monumentalnie — mimo wyrzeczenia się użycia ciosów i dekoracji, stylowi gotykiemu



SZKOŁA W R. 1873.

właściwych. W pierwotnym projekcie gmachu szkolnego znajdowały się 2 wyniosłe szczyty — podobne do znajdujących się w bibliotece Jagiellońskiej — niestety musiał ich się w ostatniej chwili architekt wyrzec — albowiem okoliczne zakłady przemysłowe stały temu niespodzianie na przeszkodzie, gdyż parowe motory tych fabryk powodowały tak silne wstrząśnienia, że wykonanie wysokich i smukłych szczytów okazało się niebezpiecznym.

Główna brama wchodowa od ul. Wąskiej prowadzi przez sień wjazdową po lewej stronie do sali gimnastycznej, a po prawej po 4 kamiennych stopniach na korytarz z oknami zwróconymi na podwórze. W korytarzu znajdują się na parterze drzwi do sal naukowych, przegrodzonych poczekalnią. Z korytarza prowadzą kamienne schody na piętra. Na I. piętrze znajduje się nad salą gimnastyczną sala rysunkowa i gabinet fizyczny, a z drugiej części korytarza wchodzi się do jednej sali szkolnej, do sali konferencyjnej i do kancelaryi Dyrekcji. Na II. i III. piętrze znajduje się po 1 sali rysunkowej, po 1 gabinecie i po 4 sale naukowe, a mianowicie po 3 sale, których okna wychodzą na ulicę Wąską, a po 1 sali w skrzydle bocznym, których okna zwrócone są na podwórze.

Razem jest zatem 11 sal naukowych, 3 sale rysunkowe, 1 sala gimnastyczna, 2 gabinety, 1 kancelarya, 1 sala konferencyjna, 1 poczekalnia, 1 biblioteka, t. j. 21 ubikacji, przeznaczonych dla celów szkolnych

W salach naukowych znajduje się posadzka dębowa, zapuszczona oliwą dla ochrony od pyłu, wentylator górny i piec kaflowy do ogrzewania. Górne kwatery okien, odmykające się za pomocą mechanizmu, i dolne kwatery również ułatwiają szybką wentylację doraźną lub stałe odświeżanie powietrza.

W skrzydle bocznym, zwróconem w stronę północną ku ul. Józefi, znajduje się brama wchodowa, prowadząca przez sień po każdej stronie do jednego z mieszkań, złożonych z kuchni i pokoju, a przeznaczonych dla dwóch terytanów. Z sieni prowadzą kamienne schody na I. piętro do mieszkania, przeznaczonego dla dyrektora, a złożonego z przedpokoju, kuchni z oknem na ulicę Józefa, z 2 pokoi z oknami zwróconymi na ul. Wąską i z 2 pokoi z oknami na podwórze zwróconymi, z łazienki, spiżarki i ustępu oraz balkonu, zwróconego na podwórze. W dalszym ciągu prowadzą schody (od II. piętra drewniane) na strych, gdzie też się znajduje pralnia, wyłożoną posadzką kamienną.

Wszystkie sprzęty urządzenia wewnętrzne, jak ławki, stołki, katedry, szafy, stołki, stoły, tablice rysunkowe i do pisania, oraz inne sprzęty są również zupełnie nowe.

Na parterze i na I. piętrze znajduje się po 1, a na II. i III. piętrze po 2 miejsca ustępowe, każde mające przedsionek i ustęp o 3 przegródkach. Na korytarzach i w ustępach, opatrzonych wodociągami, znajduje się posadzka kamienna często zmywana dla usunięcia prochu. W zimie są opalane za pomocą kaflowych pieców.

Budynek jest zaopatrzony w oświetlenie gazowe, gdyż do tego samego budynku zostały także przeniesione szkoła uzupełniająca przemysłowa i handlowa, oraz szkoła dla dorosłych anal fabetów męskich i żeńskich, gdzie nauka odbywa się wieczorami.

Podwórze szkolne obejmuje przestrzeń 15 m szeroką, a 40 m długą, t. j. 600 m<sup>2</sup> i będzie prawdziwą rozkoszą dla młodzieży,



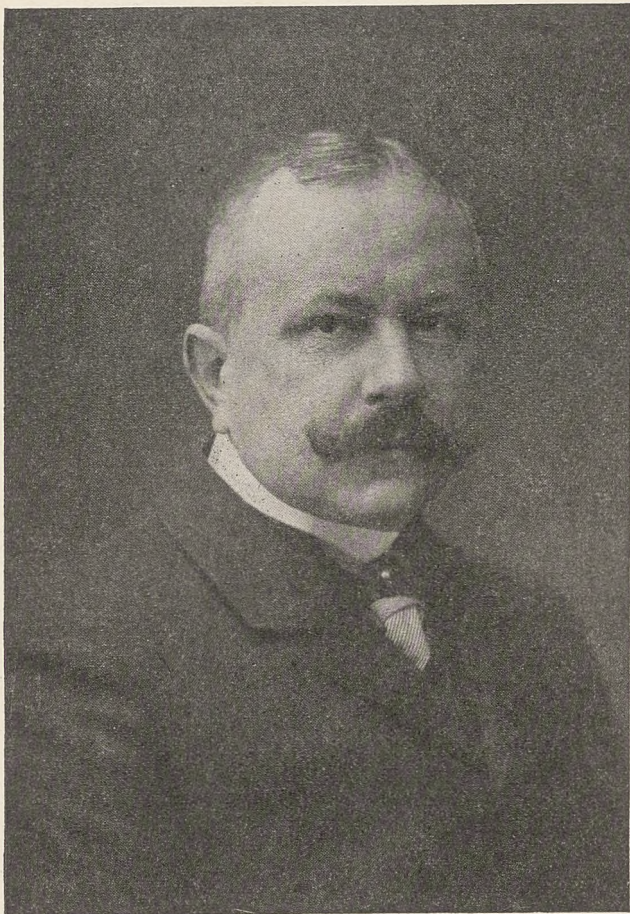
SZKOŁA W R. 1910

gdy urządzony będzie trawnik i odpowiedni ogródek szkolny, o co dyrekcya czyni usilne starania.

Podwórze graniczy z wspaniałym ogrodem klasztornym kościoła Bożego Ciała, skąd przybywa nadmiar świeżego powietrza, a widok z korytarzy szkolnych na ogród, kościół, klasztor i miasto jest barwny i uroczy i można go zaliczyć do najpiękniejszych w Wielkim Krakowie.

Technicznym wykonaniem kierował inżynier Budownictwa miejskiego p. Władysław Fronc.

Niezmierna dbałość o rozwój szkolnictwa zaznacza się szczególnie za rządów Prezydenta miasta, J. W. P. Dra Juliusza Lea, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, posła do Rady Państwa



PREZYDENT MIASTA DR. JULIUSZ LEO.

i na Sejm i t. d. za którego inicjatywą i energią miasto od czasu jego urzędowania upiększa się ozdobnymi i monumentalnymi gmachami szkolnymi, do których i ta szkoła należy i świadczyć będzie potomnym wiekom o Jego niespożytych zasługach dla krzewienia oświaty i kultury.

## II. Kronika za rok szkolny 1910/1.

Historia szkoły od jej początków z czasów Kazimierza Wiel. oraz opis jubileuszu 100 letniego jej istnienia w Ratuszu Kazimierskim znajduje się w sprawozdaniu za rok szkolny 1910/1.



KAZIMIERZ WIELKI.

Dnia 1 września 1910 rozpoczął się rok szkolny nabożeństwem dla uczniów rzymsko-katolickich w kościele Bożego Ciała. Z powodu niepełnego wykończenia robót koło uporządko-

wania nowego gmachu szkolnego nauka rozpoczęła się dopiero dnia 5 września 1910.

Dnia 9 września 1910 odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarzowej Elżbiety.

C. k. Rada szk. okr. reskryptem z d. 30 IX. 1910 L. 3699 zarządza, że dzień 21 Tyszy jako święto Palmowe ma być wolny od nauki.

Dnia 3 października 1910 jako w wigilię dnia imienin odbył się uroczysty poranek z powodu 80-tej rocznicy urodzin Najjaśniejszego Pana. Po uroczystem nabożeństwie zgromadziła się młodzież w odpowiednio udekorowanej sali szkolnej, gdzie przemówił dyrektor szkoły, wskazując na szczególnie znamienne rysy szlachetnego charakteru sędziwego Monarchy, które wywołują powszechną cześć, gorące uwielbienie i szczerze przywiązanie do Najdostojniejszej Jego Osoby. Podnosząc głównie Jego wspaniałomyślność wobec narodu polskiego i objawy najszlachetniejszych uczuć dla młodzieży i dlatwy, uzasadnił serdeczną wdzięczność i ogólną miłość, jaką ludy otaczają Cesarza Franciszka Józefa I. Produkcye chóru uczniów i deklamacye odpowiednich utworów wypełniły resztę programu.

Dnia 15 października 1910 młodzież szkolna uczestniczyła w nabożeństwie na Wawelu za spokój duszy nieśmiertelnej pamięci Tadeusza Kościuszki.

C. k. Rada szk. okr. reskr. z dnia 26 X. 1910 L. 4311 zawiadamia, że naukę gimnastyki dla uczniów klas wydziałowych prowadzić będzie Towarzystwo „Sokół“ w sali gimnastycznej Ratusza Kazimierskiego.

Z dniem 1 listopada 1910 klasa II. posp. została podzieloną na dwa oddziały.

Dnia 19 listopada 1910 jako w dniu Imienin śp. Cesarzowej Elżbiety uczestniczyła młodzież w uroczystem nabożeństwie.

Dnia 29 listopada 1910 urządzono dla młodzieży szkolnej uroczysty poranek dla uczczenia pamięci poległych w powstaniu. Przyczyny i dążenia powstania wyjaśnił dyrektor szkoły. Wskazując, że obecnem dążeniem jest, aby nie orężem, lecz światłem wiedzy zdobyć sobie przodujące wśród ludów stanowisko, zachęcał młodzież do wytrwałej i owocnej pracy w nauce, aby wyrosła kiedyś na chlubę Ojczyzny. Nastąpiły deklamacye odpowiednich utworów patriotycznych: K. Ujejskiego: „Maraton“ i Włodzimierza Perzyńskiego: „Przysięga“. Potem nastąpiły produkcje muzykalno wokalne, wykonane przez uczniów pod kierunkiem p. Włodzim. Bieleckiego.

C. k. Rada szk. okr. okólnikiem z d. 14. XII. 1910 L. 5258 zarządziła na mocy reskryptu J. E. P. Ministra w. i o, że ferye świąteczne Boż. Narodzenia trwać mają od dn. 23 grudnia do dn. 8 stycznia włącznie.



CESÁRZ I KRÓL FRANCISZEK JÓZEF I.

C. k. Inspektor szkół p. Julian Dobrzański wizytował szkołę w dniach od 20 do 31. marca włącznie i odbył konferencję z gro-nem nauczycieli dnia 1 kwietnia 1911.



C. K. INSPEKTOR SZKÓŁ JULIAN DOBRZAŃSKI.

Dnia 3 maja 1911 jako w 120 rocznicę wiekopomnej Kon-  
 stytucji odbył się uroczysty poranek. Młodzież po nabożeństwie  
 zgromadziła się w najobszerniejszej odpowiednio patriotycznymi  
 emblematami przystrojonej sali, gdzie dyrektor szkoły wyjaśnił  
 znaczenie konstytucji w życiu ludów w ogóle, w szczególności zaś  
 doniosłej wagi dla rozwoju narodu polskiego Konstytucję jako  
 owoc obrad czteroletniego Sejmu. Zrównała ona wszystkie stany,  
 narody i wyznania wobec praw i dążyła przez równość do  
 wzmocnienia i utrwalenia bytu narodu. Wiekopomne dzieło wska-  
 zuje na dojrzałość polityczną narodu polskiego, która wzbudzała  
 podziw w owych czasach i którą jeszcze uwtralić należy powsze-  
 chną oświatą i kulturą, aby zdobyć zupełną swobodę wśród na-

rodów. Nastąpiły deklamacje uczniów : Konopnickiej „Trzeci maj i Wasilewskiego „Dzwon Zygmunta“, poczem chór odśpiewał patryotyczne pieśni pod kierunkiem p. Wł. Bieleckiego.

W myśl reskryptu c. k. Rady szkol. okr. z dnia 8 czerwca 1911. L. 2631. uroczyste zakończenie roku szkolnego wyznaczono na dzień 27 czerwca 1911.

### Zmiany w gronie nauczycieli.

C. k. Rada szk. okr. reskrytem z dnia 6 VII. 1910 L. 2886 mianuje p. Michała Markheima tymczasowym nauczycielem, a reskrytem L. 2887 przenosi w miejsce p. Jana Dziejca i p. Józefa Robaka, p. Jakóba Silbermana i p. Włodzimierza Bieleckiego do tutejszej szkoły.

C. k. Rada szk. pismem z d. 11 VII. 1910 L. 2920 donosi, że p. Franciszek Zamorski, stały nauczyciel tutejszej szkoły, zamianowany został stałym nauczycielem c. k. gimnazjum w Drohobyczu.

Werc Jan mianowany dekretem c. k. Rady szk. kr. z dnia 10 grudnia 1909 nauczycielem tutejszej szkoły po odbyciu półrocznego kursu rysunkowego w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie objął czynności w tut. szkole z dn. 1 września 1910.

C. k. Rada szk. okr. reskrytem z d. 27 IX. 1910 L. 3685 mianuje katechetą tutejszej szkoły ks. kan. Jana Smagę w miejsce dotychczasowych katechetów ks. Melchiora Kądzioły i ks. Jana Wądołnego.

Dn. 31 października 1910 p. Włodzimierz Michał Uruski objął czynności zastępcy nauczyciela, które pełnił do dnia 18 grudnia 1910 w miejsce p. Silbermana.

C. k. Rada szk. okr. reskrytem z d. 17 XI. 1910 L. 4789 mianuje p. Teofila Mleczkę tymczasowym nauczycielem tutejszej szkoły, którą to czynność objął z dniem 18 grudnia 1910.

C. k. Rada szk. kraj. dekretem z dnia 30 XI. 1910 L. 62346 mianuje p. Józefa Płonkę stałym nauczycielem 4-klasowej szkoły im św. Mikołaja, a p. Józefa Liszkę stałym nauczycielem szkoły XXXIV. na Nowej Wsi w Krakowie, pozostawiając ich w czynnościach służbowych przy tutejszej szkole do końca roku szkolnego.

Od dnia 12 XII. 1910 p. Józef Liszka z powodu choroby pozostał w domu. Reskrytem z dnia 11 II. 1911 L. 675 c. k. Rada szk. okr. udzieliła mu urlopu do końca marca a następnie przedłużyła do końca czerwca. Zastępowała go od dnia 1 lutego 1911 p. Irena Lisiecka-Szkocka.

### Pomnożenie środków naukowych.

C. k. Rada szk. okr. reskr. z dnia 14 VI. 1910 L. 1810 przeznaczyła 18 książek na bieżący rok szkolny dla biednych uczniów.

Arcybractwo Miłosierdzia i Banku pobożnego ofiarowało dla młodzieży katolickiej 40 książek szkolnych.

Towarzystwo wsparcia biednych uczniów wyznania mojżeszowego ofiarowało dla młodzieży żydowskiej 55 książek szkolnych.

C. k. Rada szkolna okr. rekr. z dn. 25 VIII. 1910 L. 2916 przeznaczyła dla tut. szkoły 1 mapę Europy politycznej i 1 mapę Galicji.

C. k. Rada szkolna okr. reskr. z dn. 18 XI. 1910 L. 4760 przeznaczyła dla biblioteki szkolnej dzieło dra Burgersteina p. t. „Przepisy higieniczne dla uczniów i uczenic.“

C. k. Rada szkolna okr. reskrytem z dn. 18 III. 1911 L. 743 ofiaruje bibliotece szkolnej dzieło p. t. „Herm. Lukas i Hugo Ullmann. — Nowe kierunki w elementarnej nauce rysunków. — Opracował w przekładzie polskim Emil Bernhardt, prof. c. k. I. szk. realn. we Lwowie“ w 3 tomach.

C. k. Rada szkolna okr. reskrytem z dn. 26 IV. 1911 L. 1882 ofiarowuje bibliotece szkolnej zakupione przez Radę miejską nader cenne dzieło Dra Klemensa Bąkowskiego p. t. „Dzieje Krakowa“.

Mag. farmacyi p. Wilhelm Ehrlich darował bibliotece szkolnej kilkadziesiąt tomów cennych dzieł treści pedagogicznej i literackiej, za co Dyrekcyja wyrażała Ofiarodawcy serdeczne podziękowanie.

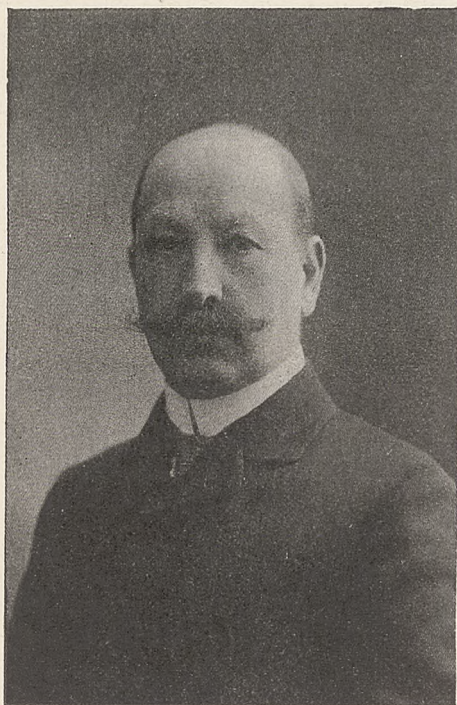
Tow. Oświaty ludowej na prośbę Dyrekcyi ofiarowało na pomnożenie biblioteki 110 tomów dziełek treści przeważnie beletrystycznej dla młodzieży, za co Dyrekcyja niniejszem składa serdeczne „Bóg zapłać!“.



### III. Grono nauczycieli

w roku szkolnym 1910/1.

**Kierownik:** Spitzer Salomon, gosp. kl. II. posp. A. uczył także języka polskiego i czytania.



KIEROWNIK SZKOLY SALOMON SPITZER.

**Katecheta:** Ks. S m a g a J a n, kan. regul. uczył religii we wszystkich klasach pospol. i wydział.

**Nauczyciel rel. moż.:** A d l e r S a m u e l uczył religii we wszystkich klasach pospol. i wydział.

### Nauczyciele stałi:

- Silberstein Leon, gosp. kl. II. wydział., uczył rysunków geometrycznych w kl. wydział. I. A., I. B., II. i III. nadto języka niemieckiego i pisania w II. wydział.
- Wohlmuth Dawid, gosp. kl. III. wydział., uczył historii naturalnej w klasach wydział. I. A., I. B. i II. chemii i fizyki w kl. II. i III. wydział., rachunków w kl. II. i III. oraz języka niemieckiego w kl. III. wydział.
- Liszka Józef, gosp. kl. I. posp. A. uczył także języka polskiego, czytania, pisania, rachunków, śpiewu i gimnastyki, nadto rachunków i pisania w kl. II. posp. A. i pisania w I. wydział. B. Od 1. stycznia 1911 był na urlopie dla poratowania zdrowia, a zastępowała go p. Irena z Lisieckich Szkoocka.
- Płonka Józef, gosp. kl. IV. pos. B. uczył także języka polskiego, czytania, pisania, języka niemieckiego, rachunków, rysunków i gimnastyki.

### Nauczyciele tymczasowi.

- Bielecki Włodzimierz, gosp. kl. I. wydział. A. uczył języka polskiego w kl. wydz. I. A. i w III. historii i geografii w kl. wydz. I. A., I. B., II i III. oraz śpiewu w kl. wydz. II. i III.
- Fiedler Efraim, gosp. kl. IV. posp. A. uczył także języka polskiego i niemieckiego, rachunków, rysunków i gimnastyki, nadto pisania w kl. III. wydział. i słoju w klasach I. A. i II. wydział.
- Górny Antoni, gosp. kl. I. posp. B., uczył także języka pol., czytania, pisania, rachunków, śpiewu i gimnastyki, nadto języka niemieckiego w klasach wydział. I. A. i I. B., oraz śpiewu w klasie posp. II. A.
- Markheim Michał, gosp. kl. II. posp. B. uczył także języka polskiego, czytania, rachunków, śpiewu i gimnastyki, nadto rachunków, rysunków i śpiewu w kl. III. pos.
- Mleczek Teofil, gosp. kl. III. posp., uczył także języka polskiego, czytania, pisania, jez. niemieckiego, gimnastyki, nadto rachunków i pisania w kl. II. posp. B., języka polskiego w I. kl. wydz. B. pisania w I. kl. wydz. A. i algebry w III. kl.
- Werc Jan, gosp. kl. I. wydz. B. uczył rysunków wolnoręcznych w klasach wydział. I. A., I. B., II. i III. nadto rachunków i śpiewu w kl. wydz. I. A. i I. B.
-

## IV. Opieka nad młodzieżą szkolną.

Rada miejska, uchwalając umieszczenie szkół w tem właśnie miejscu, stwierdziła zasadę, że należy stworzyć ognisko dla szerzenia oświaty i nauki, środowisko kultury i etyki w dzielnicy najbardziej po tym względem zaniedbanej. Szkoły w tem otoczeniu mają do spełnienia prawdziwą misję cywilizacyjną i znajdują się w nader trudnem położeniu, ale też świadome szczytnego powołania, z całym poświęceniem zdążają do osiągnięcia wzniosłego celu swego posłannictwa.

Uwzględniając okoliczności, że rodzicom uczniów tutejszej szkoły trudno przychodzi w czasie tygodnia zasięgnąć wiadomości o nauce i zachowaniu się synów, a pragnąc utrzymać kontakt z domem rodzicielskim i spowodować opiekę domową do współdziałania wychowawczego ze szkołą, Grono nauczycieli udzielało wiadomości rodzicom i opiekunom w pierwszą sobotę każdego miesiąca, informując o postępach i obyczajach uczniów i dając odpowiednie wskazówki.

Celem kształcenia uczucia estetycznego szkoła już od szeregu lat pielęgnuje śpiew chórally ze znacznem powodzeniem.

Chór uczniów tutejszej szkoły pod kierunkiem p. Włodzim. Bieleckiego zyskał uznanie szerokich sfer inteligentnego obywatelstwa, występując na wieczorkach w Sali saskiej dn. 14 XI. 1910 na dochód uczelni im. *Mieczysławy Śleczkowskiej*, a dnia 5 marca 1911 ku uczczeniu pamięci Maryi *Konopnickiej*.

Dla wywołania u uczniów zamiłowania do pracy fizycznej część uczniów szkoły wydziałowej uczęszczała na naukę ślójdu karto nowego, której udzielał w tutejszym gmachu szkolnym p. Efraim Fiedler a inni uczniowie uczęszczali na naukę ślójdu drzewnego, której udzielał p. Stanisław Durek w szkole im. Dietla.

C. k. Rada szk. okr. reskr. z dnia 26 X. 1919 L. 4311 za wiadomiamia, że naukę gimnastyki dla uczniów klas wydziałowych prowadzić będzie Towarzystwo „Sokół“ w sali gimnastycznej Ratusza Kazimierskiego.

Komitet bezpłatnej kuchni na Kazimierzu udzielał obiadów biednej młodzieży tutejszej szkoły bez różnicy wyznania w liczbie 65 w czasie od dn. 4 grudnia 1910 do dn. 1 marca 1911.

Stowarzyszenie ku niesieniu wsparcia biednym uczniom katolickim udzielało obiadów i opieki pozaszkolnej od dnia 12 stycznia do dnia 18 marca 1911 r. 20 najbiedniejszym uczniom tutejszej szkoły, którzy pod troskliwą pieczęą dyr. Maryana Rudnickiego i star. naucz. wydział. Stanisł. Wajdy spędzali czas popołudniowy pożyteczne i przyjemnie.

Towarzystwo wsparcia biednych uczniów wyzn. mojż., jak po inne lata, udzieliło także w tym roku, kilkudziesięciu uczniom plaszców, surdutów, spodni i obuwia a stukilkudziesięciu uczniom książek szkolnych.

Zakład Brata Alberta utrzymuje 26 uczniów tutejszej szkoły, otaczając ich nader troskliwą opieką, głównie staraniem Brata Ludwika Stankiewicza, który przyucza ich do karności, pilności i schludności.

Na przedstawienie Grona nauczycieli Bernard Birkenfeld, uczeń III. kl. wydziałowej, otrzymał wsparcie w kwocie 30 K z fundacji bhp. Wechslera na mocy uchwały Świet. Zarządu Świątyni izraelitów postępowych, a Jan Sutkowski, uczeń III kl. wydziałowej, otrzymał uchwałą Świet. Zarządu Arcybractwa Miłosierdzia Banku pobożnego z d. 16 grudnia 1910 L 278 wsparcie w kwocie 60 K z fundacji śp. Józefa Dąbkowskiego.

Dnia 5 maja 1911 rozpoczęły się w parku Dra Jordana gromadne zabawy dla młodzieży szkolnej.

Miejski Urząd zdrowia pismem z dn. 22 VI. 1911. L. 2782 nadesłał „Przepisy sanitarne“ z których po 1 egzemplarzu rozdano każdemu uczniowi.

C. k. Rada szkol. okręg. reskryptem z dnia 19 VI. 1911 L. 2905. donosi, że dnia 3 lipca br. rozpoczną się na koszt gminy miasta Krakowa gromadne wycieczki uczniów pod kierunkiem nauczycieli przez czas wakacji.

Oprócz regularnej nauki religii każdego wyznania po 2 godziny tygodniowo w każdej klasie, odbywały się egzorty tak dla młodzieży katolickiej jak i dla żydowskiej, w piątek dla uczniów klas pospolitych, a w sobotę dla uczniów klas wydziałowych.

Uczniowie wyznania katolickiego w towarzystwie dotyczących nauczycieli uczęszczali na nabożeństwa w kościele Bożego Ciała, w każdą niedzielę i we święto, nadto we wrześniu, w maju i w czerwcu codziennie przed nauką.

Do spowiedzi i komunii św. przystąpiła młodzież trzykrotnie:

dnia 11 i 12 listopada, dnia 22, 23 i 24 marca, (rekollekcye, spowiedź i komunja) wreszcie dnia 8 i 9 czerwca, (spowiedź, komunja i bierzmowanie)

### Wycieczki szkolne.

Wycieczka z domu, w gronie rodziny i znajomych, nie wywiera takiego wrażenia, jak najzwyczajniejsza przechadzka szkolna w gronie rówieśników. Niezaprzeczony doniosły wpływ i wielkie korzyści wycieczek szkolnych powinna szkoła wyzyskać jak najobszerniej dla celów pedagogicznych. Na wycieczkach wzbogaca młodzież swój umysł nowymi wiadomościami, uzupełnia i utrwala wiadomości w szkole nabyte, poznaje pracę ludzką i uczy się pracę tę cenić, poznaje ziemię ojczystą. Jej pamiątki historyczne, uczy się samodzielności, przyzwyczajają się do solidarnego współżycia i nie tylko kształci umysł, uszlachetnia serca, wzmacnia siłę woli i potęguje uczucia, ale nadto hartuje ciało.

Grono nauczycieli tutejszej szkoły, uznając doniosły wpływ wycieczek szkolnych, nie szczędziło pracy i trudów około urządzenia licznych wycieczek z początku roku szkolnego, a głównie w maju i czerwcu. Szkoła tutejsza uależy niezaprzeczenie do tych, które od szeregu lat najgorliwiej zajmują się wycieczkami młodzieży szkolnej, czego dowodem, że przed trzema laty szkoła tutejsza urządziła pierwszą wycieczkę uczniów szkoły wydziałowej do Tatr (do Morskiego Oka i do Doliny Kościeliskiej).

W roku szkolnym 1910/1 odbyły się następujące wycieczki naukowe, połączone z grami i zabawami: do Parku Dra Jordana i na Błonia miejskie, do zwierzyńca w Dębnikach, do Sikornika, na Krzemionki i do parku podgórskiego, na Kopiec Krakusa w celu poznania kwiatów, drzew i owadów. Oprócz tego uczniowie skorzystali ze sposobności, gdyż przechodząc przez przystanek kolei żelaznej w Podgórzu, zobaczyli składowe części lokomotywy, sposób poruszania się jej i t. d., a w ten sposób utrwalili sobie wiadomości, które nabyli teoretycznie dnia poprzedniego z ust. p. t. 63 „Kolej żelazna“, na Kopiec Kościuszki w celu poznania horyzontu i orientowania się w stronach świata, poznania okolicy Krakowa, na Wołę Justowską i Panieńskie Skały, do Skały Kmity, do Dąbia celem zwiedzenia ogrodu rolniczego, do Zabłocia, do Rudawy i do Płaszowa.

Zwiedzono Muzeum techniczno-przemysłowe, katedrę na Wawelu, gazownię miejską, roboty koło regulacji Wisły.



## Klasa I posp. A.

Gospodyni klasy: Irena Szkoeka.

Zapisanych 45. Klasyfikowanych 41. Uzdolnionych do przejścia 33

|                              |                       |
|------------------------------|-----------------------|
| 1 Abusch Eliasz              | 18 Pelzmann Abraham   |
| 2 Banaschek Hirsch           | 19 Polak Antoni       |
| 3 Bobek Maryan Adam          | 20 Rothwein Leon      |
| 4 Bogdas Stefan              | 21 Rybner Mojżesz     |
| 5 Datka Józef                | 22 Schlüssel Izrael   |
| 6 Flender Schabse            | 23 Schnür Hirsch      |
| 7 Friedner Adolf             | 24 Spanauf Zigmunt    |
| 8 Gumpłowicz Ferdynand       | 25 Stimac Kazimierz   |
| 9 Kleinhändler Menasche      | 26 Sulak Karol        |
| 10 Kleinmann-Schlüssel Eizyk | 27 Taufer Ozyasz      |
| 11 Kwiatkowski Roman         | 28 Vogelhut Leizer    |
| 12 Lemberger Markus          | 29 Vogler Nathan      |
| 13 Lencki Franciszek         | 30 Wachsmacher Henryk |
| 14 Luks Izidor               | 31 Wasserberg Leib    |
| 15 Michel Antoni             | 32 Wendum Józef       |
| 16 Münz Hirsch               | 33 Bleiberg Izrael    |
| 17 Ortsmann Izrael           |                       |

Postępu nie otrzymało 8. Opuściło szkołę 2. Nie klasyfikowano 2.

## Klasa I posp. B.

Gospodarz klasy: Antoni Górny

Zapisanych 45. Klasyfikowanych 37. Uzdolnionych do przejścia 31.

|                        |                       |
|------------------------|-----------------------|
| 1 Augarten Dawid       | 17 Liebstein Eizyk    |
| 2 Czarnecki Mieczysław | 18 Pilzer Majer       |
| 3 Długosiewicz Leon    | 19 Rosner Leib        |
| 4 Feiweles Leibisch    | 20 Rossthal Dawid     |
| 5 Filler Eliasz        | 21 Rothbaum Jakób     |
| 6 Futro Antoni         | 22 Rusin Franciszek   |
| 7 Galler Juliusz       | 23 Sauerbaum Chiel    |
| 8 Gałka Stanisław      | 24 Silberstein Chaim  |
| 9 Grünbaum Henryk      | 25 Silberstein Schyja |
| 10 Hoffmann Schyja     | 26 Sowa Karol         |
| 11 Jassy Leib          | 27 Sutkowski Józef    |
| 12 Kalb Jakób          | 28 Urbański Józef     |
| 13 Kącik Andrzej       | 29 Wencel Mieczysław  |
| 14 Klapholz Mendel     | 30 Wetstein Izrael    |
| 15 Kotlarczyk Jan      | 31 Zięcik Władysław   |
| 16 Liebermann Ignacy   |                       |

Postępu nie otrzymało 6. Opuścił szkołę 1. Nie klasyfikowano 7.

## Klasa II posp. A.

Gospodarz klasy: Salomon Spitzer.

Zapisanych 46. Klasyfikowanych 39. Uzdolnionych do przejścia 33.

|                      |                          |
|----------------------|--------------------------|
| 1 Apter Juda Leib    | 18 Motyka Władysław      |
| 2 Banaszek Gerson    | 19 Palinker Henryk       |
| 3 Bleiweiss Baruch   | 20 Rausiński Jan         |
| 4 Borowczak Józef    | 21 Regenbogen Leopold    |
| 5 Fleischer Majer    | 22 Rychel Maryan         |
| 6 Freundlich Salomon | 23 Schaumer Jakób Henryk |
| 7 Garnreich Leizer   | 24 Schnitzer Abraham     |
| 8 Goldstein Izak     | 25 Schönberg Henryk      |
| 9 Górka Stanisław    | 26 Siegel Mojżesz Mendel |
| 10 Grünberg Efraim   | 27 Stankiewicz Józef     |
| 11 Grünberg Maryan   | 28 Teschner Abraham      |
| 12 Ichheiser Izrael  | 29 Trzmielowski Józef    |
| 13 Jewuła Franciszek | 30 Vogelhut Markus       |
| 14 Liebling Mojżesz  | 31 Zachajewicz Piotr     |
| 15 Luk Leib          | 32 Zanger Abraham        |
| 16 Lust Joel         | 33 Żyła Wincenty         |
| 17 Mącznik Feiweł    |                          |

Postępu nie otrzymało 6. Opuściło szkołę 6. Nie klasyfikowano 1.

## Klasa II B. posp.

Gospodarz klasy: Michał Markheim.

Zapisanych 43. Klasyfikowanych 41. Uzdolnionych do przejścia 34.

|                            |                         |
|----------------------------|-------------------------|
| 1 Ameis Berel              | 18 Künstler Izak        |
| 2 Bierer Izak              | 19 Mandelbaum Dawid     |
| 3 Buchenholz Juliusz       | 20 Osiek Samuel Meilech |
| 4 Elsner Izydor            | 21 Piekarcz Michał      |
| 5 Federgrün Jakób          | 22 Pilch Stanisław      |
| 6 Figatner Józef           | 23 Rickel Chiel         |
| 7 Fogler Chaim             | 24 Rzeźnik Stefan       |
| 8 Fruchthändler Feiweł     | 25 Schaumer Adolf       |
| 9 Futro Edward             | 26 Schaffer Leon        |
| 10 Gallas Franciszek       | 27 Scherer Maurycy      |
| 11 Geschwind Bernard Zygm. | 28 Schönberg Filip      |
| 12 Goldberger Mendel       | 29 Stier Leib           |
| 13 Grünfeld Izak           | 30 Stimler Markus       |
| 14 Jamka Maryan            | 31 Tislowitz Paweł      |
| 15 Jassy Chaim             | 32 Wortsmann Gustaw     |
| 16 Kalb Kalman             | 33 Zięćik Józef         |
| 17 Klibanów Natan          | 34 Zuckermann Natan     |

Postępu nie otrzymało 7. Opuściło szkołę 1. Nie klasyfikowano 1.

**Klasa III. posp.****Gospodarz klasy: Teofil Mleczeko.**

Zapisanych 49. Klasyfikowanych 40. Uzdolnionych do przejścia 32.

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| 1 Abusch Izak           | 17 Krajewski Alfred   |
| 2 Bienenfeld Salomon    | 18 Kubaszewski Antoni |
| 3 Bosowski Stefan       | 19 Kurek Stanisław    |
| 4 Braus Pinkus Eliaz    | 20 Lanner Izaak       |
| 5 Ebersohn Leon         | 21 Ormianer Izak      |
| 6 Eder Schije           | 22 Piejko Ferdynand   |
| 7 Goldfluss Samuel      | 23 Pufeles Markus     |
| 8 Goldschneider Salomon | 24 Schlein Jakób      |
| 9 Goryl Piotr           | 25 Schnur Herman      |
| 10 Gottlieb Markus      | 26 Schönberg Dawid    |
| 11 Grünwald Szymon      | 27 Schönherz Hersch   |
| 12 Hołysz Józef         | 28 Stachowski Albin   |
| 13 Janik Stanisław      | 29 Wiener Salomon     |
| 14 Karski Hieronim      | 30 Wohlfinger Józef   |
| 15 Katz Abraham         | 31 Wydrych Paweł      |
| 16 Keiner Samuel        | 32 Zwoliński Józef    |

Postępu nie otrzymało 8. Opuściło szkołę 5. Nie klasyfikowano 4.

**Klasa IV. posp. H.****Gospodarz klasy: Elroim Fiedler**

Zapisanych 46. Klasyfikowanych 42. Uzdolnionych do przejścia 37.

|                          |                             |
|--------------------------|-----------------------------|
| 1 Bazes Gerson           | 20 Lanner Leon              |
| 2 Binder Zygmunt         | 21 Lederberger Abraham Izr. |
| 3 Bleicher Abraham       | 22 Lelakowski Leon          |
| 4 Błachut Adam Maksym.   | 23 Mateles Mejelech         |
| 5 Brandsdorfer Feiwusch  | 24 Monderer Fryderyk        |
| 6 Feniger Leon           | 25 Osiek Kalman             |
| 7 Firmuga Stefan         | 26 Pfefferberg Jakób        |
| 8 Giermek Tomasz         | 27 Rogala Antoni            |
| 9 Goldschmied Aron Izak  | 28 Schaffer Lazar           |
| 10 Grünberg Jakób        | 29 Scheuer Leopold          |
| 11 Gumpłowicz Eliaz      | 30 Schönberg Samuel         |
| 12 Horn Majer Maks       | 31 Singer Abraham           |
| 13 Jassy Feiweł          | 32 Spanauf Emil             |
| 14 Jędrasiński Eugeniusz | 33 Stankiewicz Jan          |
| 15 Jungerwirth Salomon   | 34 Stiel Lazar              |
| 16 Klein Izak            | 35 Wachtel Izak             |
| 17 Klotz Józef           | 36 Wetstein Wolt            |
| 18 Kowal Stanisław       | 37 Wiśkiewicz Jakób         |
| 19 Künstler Joachim      |                             |

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 5. Opuściło szkołę 4.



Klasa IV posp. B.

Gospodarz klasy: Józef Płonka.

Zapisanych 45. Klasyfikowanych 38. Uzdolnionych do przejścia 30.

|                       |                        |
|-----------------------|------------------------|
| 1 Beck Salomon        | 16 Lewinger Efroim     |
| 2 Beckmann Henryk     | 17 Mandelbaum Natan    |
| 3 Bilgorajer Pinkus   | 18 Markin Ignacy       |
| 4 Eintracht Abraham   | 19 Michnik Izydor      |
| 5 Figatner Samuel     | 20 Mikulski Stanisław  |
| 6 Fogelhut Markus     | 21 Pleszowski Salomon  |
| 7 Fogler Samuel       | 22 Rakower Rafał       |
| 8 Fröhlich Leon       | 23 Rypyś Stanisław     |
| 9 Gawlik Władysław    | 24 Schachnowitz Lieber |
| 10 Hirsch Salomon     | 25 Sobelmann Hendel    |
| 11 Keiner Jakób       | 26 Tabak Izrael        |
| 12 Klisiewicz Józef   | 27 Tekielski Józef     |
| 13 Krajewski Jan      | 28 Theman Gustaw       |
| 14 Krischer Dawid     | 29 Windisch Izrael     |
| 15 Krischer Jeremiasz | 30 Zahler Eliasz       |

Postępu nie otrzymało 4. Opuściło szkołę 2. Nie klasyfikowano 5.

Przeznaczono do egzaminu poprawczego 4.

Klasa I wydział. H.

Gospodarz klasy: Włodzimierz Bielecki.

Zapisanych 59. Klasyfikowanych 48. Uzdolnionych do przejścia 23

|                     |                      |
|---------------------|----------------------|
| 1 Baran Izydor      | 12 Neuwirth Jakób    |
| 2 Bienenfeld Józef  | 13 Palenker Abraham  |
| 3 Bochenek Abraham  | 14 Rosenlicht Leon   |
| 4 Garfinkl Mateusz  | 15 Rubin Chaskiel    |
| 5 Ginter Izrael     | 16 Rudnicki Feliks   |
| 6 Golderg Beno      | 17 Sagan Schulem     |
| 7 Heisler Dawid     | 18 Schermann Chaim   |
| 8 Huppert Mojżesz   | 19 Stieglitz Jakób   |
| 9 Lebwohl Samuel    | 20 Vogler Szymon     |
| 10 Lewkowicz Wolf   | 21 Wachsberg Szymon  |
| 11 Lewkowicz Arnold | 22 Wasserberger Leon |

Postępu nie otrzymało 16. Opuścił szkołę 1. Nie klasyfikowano 10

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 10.

## Klasa I wydział. B.

Gospodarz klasy: Jan Werc.

Zapisanych 57. Klasyfikowanych 42. Uzdolnionych do przejścia 18

|                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| 1 Baldinger Chaskiel | 10 Nussbaum Majer    |
| 2 Biedermann Adolf   | 11 Rybarski Wincenty |
| 3 Bieniek Kazimierz  | 12 Schmaus Ferdynand |
| 4 Bornstein Izak     | 13 Schmaus Salomon   |
| 5 Friedmann Samuel   | 14 Siódmak Uszer     |
| 6 Frisch Abraham     | 15 Spira Maurycy     |
| 7 Grubner Chaskel    | 16 Windisch Hirsch   |
| 8 Klein Zygmunt      | 17 Zuzek Michał      |
| 9 Morel Józef        | 18 Zweig Feiweł      |

Postępu nie otrzymało 16. Opuściło szkołę 7. Nie klasyfikowano 7.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 8. Umarł 1.

## Klasa II wydział.

Gospodarz klasy: Leon Silberstein.

Zapisanych 53. Klasyfikowanych 46. Uzdolnionych do przejścia 21.

|                    |                           |
|--------------------|---------------------------|
| 1 Baumann Juda     | 12 Heim Leopold           |
| 2 Bazes Henryk     | 13 Hoffmann Chaim         |
| 3 Bem Jakób        | 14 Kalb Baruch            |
| 4 Bornstein Jakób  | 15 Liebermann Lipe        |
| 5 Brand Samuel     | 16 Michalewski Stefan     |
| 6 Brenner Artur    | 17 Nussbaum Arnold Ozyasz |
| 7 Brenner Maurycy  | 18 Schein Kopel           |
| 8 Burstiner Emil   | 19 Spuner Józef           |
| 9 Drezner Samuel   | 20 Steinlauf Maurycy      |
| 10 Frühauf Adolf   | 21 Vogelhut Hirsch        |
| 11 Goldstein Józef |                           |

Postępu nie otrzymało 15. Opuściło szkołę 5. Nie klasyfikowano 2.

Przeznaczono do egzaminu poprawczego 10.

Klasa III wydział.

Gospodarz klasy: Edward Wohlmuth.

Zapisanych 43. Klasyfikowanych 37. Uzdolnionych do przejścia 31.

|                        |                           |
|------------------------|---------------------------|
| 1 Anisfeld Dawid       | 17 Infeld Leopold         |
| 2 Baum Samuel          | 18 Kempler Mojżesz        |
| 3 Bednarski Franciszek | 19 Kohane Bernard         |
| 4 Bibelman Pinkus      | 20 Kornblüht Bernard      |
| 5 Birkenfeld Bernard   | 21 Leibel Szymon          |
| 6 Dembitzer Izrael     | 22 Pretzel Hirsch         |
| 7 Drezner Jozue        | 23 Rose Manele Emil       |
| 8 Dünner Wilhelm       | 24 Schlachet Artur        |
| 9 Eintracht Juliusz    | 25 Schüssler Henryk       |
| 10 Feldblum Juda       | 26 Schweitzer Tadeusz     |
| 11 Filler Leib         | 27 Sender Zygmunt         |
| 12 Friedlich Mojżesz   | 28 Stokłosiński Władysław |
| 13 Gracz Karol         | 29 Sutkowski Jan          |
| 14 Grün Józef          | 30 Tislowitz Wolf         |
| 15 Helzel Izak         | 31 Wandas Franciszek      |
| 16 Horowitz Jakób      |                           |

Postępu nie otrzymało 3. Opuściło szkołę 5. Nie klasyfikowano 1.

Przeznaczono do egzaminu poprawczego 3.





## Wynik klasyfikacyi za rok szkolny 1910|1.

| Klasa       | Zapisanych | Uzdolnionych do przejęcia | Nieuzdolnionych | Może po-<br>prawic po<br>wakaacyach | Klasyfikowa-<br>no ogółem | Nie klasy-<br>fikowano | Opuszczo<br>szkolę | Umarto | %<br>nieuzdol-<br>nionych. |
|-------------|------------|---------------------------|-----------------|-------------------------------------|---------------------------|------------------------|--------------------|--------|----------------------------|
| I. posp. A. | 45         | 33                        | 8               | —                                   | 41                        | 2                      | 2                  | —      | 19.5                       |
| I. „ B.     | 45         | 31                        | 6               | —                                   | 37                        | 7                      | 1                  | —      | 16.2                       |
| II. „ A.    | 46         | 33                        | 6               | —                                   | 39                        | 1                      | 6                  | —      | 15.3                       |
| II. „ B.    | 43         | 34                        | 7               | —                                   | 41                        | 1                      | 1                  | —      | 17                         |
| III. „      | 49         | 32                        | 8               | —                                   | 40                        | 4                      | 5                  | —      | 20                         |
| IV. „ A.    | 46         | 37                        | —               | 5                                   | 42                        | —                      | 4                  | —      | —                          |
| IV. „ B.    | 45         | 30                        | 4               | 4                                   | 38                        | 5                      | 2                  | —      | 10.5                       |
| I. wydz. A. | 59         | 22                        | 16              | 10                                  | 48                        | 10                     | 1                  | —      | 34.7                       |
| I. „ B.     | 57         | 18                        | 16              | 8                                   | 42                        | 7                      | 7                  | 1      | 33.3                       |
| II. „       | 53         | 21                        | 15              | 10                                  | 46                        | 2                      | 5                  | —      | 32.6                       |
| III. „      | 43         | 31                        | 3               | 3                                   | 37                        | 1                      | 5                  | —      | 8.1                        |
| Ogółem      | 531        | 322                       | 89              | 40                                  | 451                       | 40                     | 39                 | 1      | 18.8                       |